

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 sierpnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu III Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Tomasz Borowczak

Protokolant: st. prot. sąd. Marcin Kotlicki

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej Poznań-Stare Miasto w Poznaniu Przemysława Tomankiewicza

po rozpoznaniu na rozprawie w dniach: 18 stycznia, 6 marca, 20 marca, 6 kwietnia, 16 maja i 26 lipca 2017r.,

sprawy **J. T. (1)**, syna J. i J. z domu B., urodzonego w dniu (...) w K.

oskarżonego o to, że:

w okresie od 25 lipca 2008r. do 16 czerwca 2010r. w P., działając jako uprawniony do reprezentacji spółki wspólnik (...) M., J. T. (1) s.j., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej oraz uzyskania dotacji Unii Europejskiej - Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach (...) Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013, wprowadził Urząd Marszałkowski Województwa (...) w błąd co do okoliczności, iż zakupowana w ramach projektu: „wdrożenie w firmie (...) innowacyjnej technologii produkcji stałych i mobilnych systemów ogrodzeniowych na bazie drutu ostrzowego” linia produkcyjna będzie w całości składała się z urządzeń fabrycznie nowych i nieużywanych, poprzez przedłożenie nierzetelnego pisemnego wniosku o dofinansowanie zawierającego informacje o zamiarze kupna nowej i nowoczesnej linii technologicznej sterowanej w całości komputerowo oraz opinii technicznej Stowarzyszenia (...) opisującej planowaną linię technologiczną jako składającą się z nowoczesnych maszyn wystawianych na (...), co miało wywołać błędne wrażenie, iż w skład linii produkcyjnej wchodzić będą wyłącznie nowoczesne nieużywane urządzenia, podczas gdy faktycznie z góry planował uzyskanie i faktycznie zakupił maszyny używane w postaci: obrabiarki (...) rok produkcji 1990, tokarki marki (...) wyprodukowanej przed rokiem 2005, frezarki marki (...) rok produkcji 1986, gilotyny (...) rok produkcji 1981, spawarki (...) marki (...) rok produkcji 2005, spawarki (...) marki (...) rok produkcji 2007, prasy hydraulicznej marki (...) rok produkcji 1991, które zostały jedynie poddane remontowi, a następnie doprowadził wymieniony urząd do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci pozytywnej oceny wyżej opisanego projektu, a w dalszej kolejności przyznania i wypłaty firmie (...) M., J. T. (1) sp. j. dotacji w kwocie 915.000 zł ze środków Unii Europejskiej, która nie zostałaby przyznana w ogóle, gdyby wymieniony urząd wiedział, iż posłuży sfinansowaniu używanych środków trwałych, na szkodę Samorządu Województwa (...), stanowiącą mienie znacznej wartości,

tj. o czyn z art.297§1 k.k. i art.286§1 k.k. w związku z art.294§1 k.k. w związku z art.11§2 k.k.

1) Oskarżonego uznaje za winnego przestępstwa z art.297§1 k.k. i art.286§1 k.k. w zw. z art.294§1 k.k. w zw. z art.11§2 k.k. w zw. z art.12 k.k. popełnionego w sposób wyżej opisany z tą zmianą, że oskarżony działał w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru i za to na podstawie art.294§1 k.k. w zw. z art.11§3 k.k. oraz art.33§2 k.k. wymierza mu karę:

a) 1 (jednego) roku pozbawienia wolności

b) grzywny w liczbie 200 (dwieście) stawek dziennych, na podstawie art.33§3 k.k. ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 500 (pięćset) złotych

2) Na podstawie art.69§1 i §2 k.k. oraz art.70§1 k.k. warunkowo zawiesza wykonanie wymierzonej oskarżonemu kary pozbawienia wolności na okres 1 (jednego) roku.

3) Na podstawie art.627 k.p.k. oraz art.1, art.2 ust.1 pkt.3 i art.3 ust.1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973r. o opłatach w sprawach karnych zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe, w tym opłatę w kwocie 20.180 złotych.

SSO Tomasz Borowczak

UZASADNIENIE

Oskarżony J. T. (1) oraz jego małżonka M. T. prowadzą działalność gospodarczą w formie spółki jawnej pod nazwą „(...) M., J. T. (1)” s.j. z siedzibą w O. przy ul. (...) (vide: informacja z Krajowego Rejestru Sądowego k.653-658). Pod tym samym adresem działalność gospodarczą prowadzi (...) sp. z o.o., w której oskarżony posiada udziały (vide: informacja z Krajowego Rejestru Sądowego - k.1151-1168, 1261-1266). Oskarżony J. T. (1) jest uprawniony do jednoosobowej reprezentacji spółki jawnej „(...) M., J. T. (1)”, on też w rzeczywistości jest jedyną osobą decyzyjną w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej przez spółkę. Jego żona - M. T. w najmniejszym nawet stopniu nie uczestniczy w kierowaniu działalnością spółki, zajmuje się bowiem gospodarstwem domowym małżonków T., okazjnie również podpisuje dokumenty na prośbę swego męża. Jej wiedza w zakresie działalności „(...) M., J. T. (1)” s.j. jest praktycznie żadna, a dodatkowo wtórna – pochodzi ona z informacji przekazywanych jej przez małżonka.

W 2008r. J. T. (1), kierując się chęcią rozwoju prowadzonej wraz z żoną „(...) M., J. T. (1)” s.j., postanowił podjąć działania celem wdrożenia produkcji drutu ostrzowego. Produkt ten był wówczas produktem innowacyjnym, a wdrożenie jego produkcji mogłoby skutkować znacznym rozwojem „(...) M., J. T. (1)” s.j.. Koszty uruchomienia produkcji – stworzenia linii do produkcji drutu ostrzowego były jednak bardzo znaczne. Oskarżony postanowił wówczas, poza zainwestowaniem własnych środków finansowych, podjąć próbę uzyskania dofinansowania z programu oferowanego przez Urząd Marszałkowski Województwa (...).

W tym czasie wspomniany Urząd Marszałkowski był tzw. instytucją zarządzającą (...) Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013. Program ten kierowany był do przedsiębiorstw sektora (...) miał na celu wsparcie konkurencyjności przedsiębiorstw posiadających status mikro-, małego albo średniego przedsiębiorstwa prowadzącego działalność lub mającego siedzibę na terytorium województwa (...). Przedsiębiorstwa takie mogły ubiegać się o bezzwrotne wsparcie finansowe pod pewnymi jednak warunkami, które zostały szczegółowo opisane w Regulaminie konkursu (...) Regionalnego Programu Operacyjnego (vide: pkt. IIB ust. 1e) i w wytycznych w sprawie kwalifikowalnych wydatków w (...) Regionalnym Programie Operacyjnym na lata 2007-2013 dla priorytetu I (vide: pkt 8g wytycznych z czerwca 2008r. i lutego 2009r. oraz rozdział 4 ust. 4.1 pkt 5 wytycznych z czerwca i października 2009r.). Zapisy te stanowiły jednoznacznie, iż wsparciem nie może być zostać objęty zakup i leasing używanych środków trwałych.

Regulamin konkursu oraz w/w wytyczne zostały, jak zawsze w tego rodzaju wypadkach, umieszczone na stronach internetowych Urzędu Marszałkowskiego Województwa (...) tak, by każdy przedsiębiorca (w tym oskarżony J. T. (1)) zastanawiający się nad ewentualnym ubieganiem się o wsparcie swej działalności mógł zapoznać się z jego warunkami.

Przy ubieganiu się o dofinansowanie oskarżony J. T. (1) korzystał z pomocy firmy doradczej E., która świadczyła już podobne usługi na rzecz „(...) M., J. T. (1)” s.j. w przeszłości. Występujący z ramienia firmy (...) C. O. (1)w rozmowie z oskarżonym J. T. (1) poinformował go o tym, że warunki programu wykluczają uzyskanie dofinansowania na zakup używanych środków trwałych. Oskarżony dysponował nadto treścią regulaminu konkursu (dokument ten został ujawniony oraz zabezpieczony w wyniku przeszukania pomieszczeń „(...) M., J. T. (1)” s.j.).

W dniu 25 lipca 2008r. oskarżony J. T. (1), działając jako reprezentant „(...) M., J. T. (1)” s.j. złożył w Urzędzie Marszałkowskim Województwa (...) w Departamencie Wdrażania Programu Regionalnego wniosek (vide: k.577-584) o dofinansowanie w ramach (...)Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013. Wniosek dotyczył dofinansowania projektu pod nazwą „(...)”. Zgodnie z treścią złożonego wniosku przedmiotem projektu miało być nabycie „całkowicie nowej złożonej z wielu urządzeń linii technologicznej” (vide: k.582) do wyrobu produktów z

drutu ostrzowego typu (...). Projekt złożonego wniosku został opracowany przez pracownika firmy (...) – C. O. (1), natomiast w jego warstwie merytorycznej (w szczególności w zakresie informacji technicznych dotyczących składu linii produkcyjnej) powstał on ściśle według wskazówek oskarżonego J. T. (1). Jak już była o tym mowa wyżej C. O. (1) informował oskarżonego o tym, iż zgodnie z zapisami konkursu możliwe jest uzyskanie dofinansowania jedynie na zakup nowych (a nie używanych) środków trwałych. Projekty wniosku i związanych z nim dokumentów były przesyłane J. T. (1) do zapoznania.

W skład projektowanej linii technologicznej wchodzić miały: rozwijarka łaśmy, wysokociśnieniowa prasa hydrauliczna, rozwijarka drutu, prościarka drutu, zataczarko - zwijarka, stół montażowy ze stojakami montażowymi, dwie zgrzewarki wielopunktowe, gilotyna do cięcia paneli, tokarka, frezarka, obrabiarka (...), dwie spawarki (...). Wytypowanie dostawców sprzętu musiało odbyć się przez skierowanie zapytań ofertowych do co najmniej trzech podmiotów i wybór najkorzystniejszej oferty.

Dla wsparcia swej argumentacji, zgodnie z sugestią C. O. (1), J. T. (1) poparł wniosek ekspertyzą techniczną - na zlecenie „(...) M., J. T. (1)” s.j. rzeczoznawca ze Stowarzyszenia (...) B. K. wykonał ekspertyzę techniczną o innowacyjności planowanej linii technologicznej (k.664-675). Rzeczoznawca ten w swej ekspertyzie wskazywał, iż opinię opracował m.in. na podstawie „ogłędzin centrów obróbczych tokarskich, obrabiarek metalu spawarek automatycznych wystawianych na (...)” (k.664).

Po wezwaniu do usunięcia braków oraz błędów złożonego wniosku, oskarżony J. T. (1) w dniu 6 października 2008r. złożył ponowny wniosek o dofinansowanie przedmiotowego projektu (k.740-741). Wniosek ten został poddany ocenie formalnej, a następnie merytorycznej. Został on oceniony pozytywnie, między innymi ze względu na deklarowaną innowacyjność projektu i ostatecznie wybrany do realizacji. Pracownicy Urzędu Marszałkowskiego oceniający wniosek nie wiedzieli jednak, iż w skład linii technologicznej do produkcji drutu ostrzowego, której zakup oskarżony zamierzał dofinansować, wchodzić będą używane środki trwałe – gdyby o tym wiedzieli, wówczas wniosek złożony przez oskarżonego zostałby oceniony negatywnie już na etapie oceny formalnej jako niespełniający warunków konkursu.

Będąc wprowadzonymi w błąd przez oskarżonego co do zamiaru przestrzegania przez niego warunków uzyskania dofinansowania pracownicy Urzędu Marszałkowskiego pozytywnie ocenili wniosek złożony przez oskarżonego. W konsekwencji w dniu 30 marca 2009r. zawarta została pomiędzy Zarządem Województwa (...) a „(...) M., J. T. (1) s.j. (reprezentowaną przez oskarżonego) umowa o nr (...) o dofinansowanie projektu „wdrożenie w firmie (...) innowacyjnej technologii produkcji stałych i mobilnych systemów ogrodzeniowych na bazie drutu ostrzowego” (k.101-110, 111-114). Zgodnie z treścią tej umowy refundowane miało być do 50 % kosztów kwalifikowalnych projektu poniesionych przez beneficjenta, określonych na kwotę 1.830.000 zł – w konsekwencji kwota bezzwrotnej dotacji otrzymanej przez „(...) M., J. T. (1)” s.j. wynosiła 915.000 zł (vide: §2 umowy).

Pismem z dnia 17 grudnia 2009r. (k.832-833) oskarżony J. T. (1) wniósł do Urzędu Marszałkowskiego Województwa (...) o „umożliwienie przedłużenia realizacji umowy o kolejny kwartał”. Wniosek swój motywował przedłużaniem się negocjacji z dostawcami maszyn, a nadto – kontynuując utwierdzanie pracowników Urzędu Marszałkowskiego w błędnym przekonaniu o zamiarze wywiązania się z warunków uzyskania dofinansowania zakupu nowych (a nie używanych) środków trwałych wskazywał, iż oczekuje na pojawienie się w sprzedaży z początkiem roku 2010 „nowych modeli maszyn posiadających bogatsze wyposażenie w tej samej cenie”.

Tymczasem już przed zawarciem umowy o dofinansowanie projektu, a na etapie przygotowywania wniosku o dofinansowanie oskarżony J. T. (1) uzgodnił kwestię dostawy maszyn do linii produkcyjnej z dwoma podmiotami: J. M. prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą PHU (...) oraz P. D. faktycznie zarządzającym działalnością gospodarczą przedsiębiorstwa (...). Uzgodnienia te precyzyjnie obejmowały właściwości i funkcjonalność maszyn, a także ich cenę. W przypadku maszyn które miały być dostarczone przez przedsiębiorstwo (...) nie były to maszyny nowe – oskarżony uzgodnił z J. M. wyremontowanie i dostosowanie do potrzeb projektowanej linii produkcyjnej maszyn używanych: dwóch spawarek (...), frezarki, tokarki i obrabiarki (...), które to maszyny J. M. posiadał, gdyż wcześniej zakupił je jako używane od innych podmiotów z Francji, W. oraz Polski. Nadto J. T. (1), działając

w imieniu (...) sp. z o.o. zakupił za granicą, a następnie sprzedał J. M. używaną gilotynę hydrauliczną i prasę hydrauliczną – w tym celu, by przedsiębiorstwo (...) dokonało ich remontu, modyfikacji, a następnie odsprzedało je „(...) M., J. T. (1)” spółce jawnej w ramach dofinansowanego przez Urząd Marszałkowski projektu. Oskarżony od samego początku wiedział zatem, że przynajmniej część maszyn wchodzących w skład linii technologicznych będzie maszynami używanymi poddanymi remontowi, a nie będą to maszyny nowe. Nadto przedsiębiorstwo (...) J. M. miało wyprodukować rozwijarkę taśmy, rozwijarkę drutu, zwijarko - zatłaczarkę i stół montażowy. W odniesieniu do przedsiębiorstwa (...) J. T. (1) ustalili z P. D., iż ten wyprodukuje dla „(...) M., J. T. (1)” spółki jawnej prościarkę do drutu i dwie zgrzewarki wielopunktowe. Mimo poczynionych z J. M. oraz P. D. ustaleń, celem wykazania przez pracownikami Urzędu Marszałkowskiego poszukiwania dostawcy maszyn wśród różnych podmiotów oskarżony J. T. (1) wysłał zapytania ofertowe także do innych niż (...)i (...)producentów lub importerów maszyn. Z uwagi na fakt, iż oferowali oni do sprzedaży nowe (a nie używane) maszyny, ceny ich były z oczywistych względów zdecydowanie wyższe od tych, które uzgodnione zostały z (...)i (...). W konsekwencji to właśnie przedsiębiorstwa (...) dostarczyły zamówione maszyny dla „(...) M., J. T. (1)” spółki jawnej. W związku z dostawą wystawione zostały odpowiednie faktury, zaś spółka (...) uregulowała należności z tego wynikające.

Następnie, w dniu 17 marca 2010r. „(...) M., J. T. (1)” spółka jawna złożyła w Urzędzie Marszałkowskim Województwa (...) wniosek o dokonanie płatności częściowej związanej z refundacją zakupu prościarki do drutu i zgrzewarek wielopunktowych. W realizacji tegoż wniosku w dniu 22 kwietnia 2010r. na rachunek spółki przelana została kwota 400.000 zł. W tym samym dniu spółka złożyła kolejny wniosek - o dokonanie płatności końcowej związanej z refundacją zakupu pozostałych maszyn objętych projektem. W realizacji tego wniosku w dniu 16 czerwca 2010r. na rachunek „(...) M., J. T. (1)” spółki jawnej przelana została płatność końcowa dofinansowania w kwocie 515.000 zł (vide: wnioski refundacyjne o płatność złożone przez (...) sp. j. wraz załącznikami k.874-1000, 1001-1033; historia rachunku bankowego prowadzonego dla „(...) M., J. T. (1)” sp. j. k.1350-1544).

Z zakupionych od (...) i (...) maszyn została stworzona linia technologiczna do produkcji drutu ostrzowego, a następnie „(...) M., J. T. (1)” sp. j. rozpoczęła produkcję drutu ostrzowego. Dzięki uruchomieniu tej produkcji nastąpił rozwój spółki, która uzyskała zamówienie na swoje produkty na całym świecie. Zgodnie z założeniami projektu nastąpił też wzrost zatrudnienia w firmie, pozwoliło to bowiem na stworzenie nowych miejsc pracy.

W wyniku wytypowania „(...) M., J. T. (1)” spółki jawnej do kontroli trwałości projektu, w dniach 24 stycznia 2013 r. oraz 17 czerwca 2013r. pracownicy Urzędu Marszałkowskiego Województwa (...) (P. T. (2), V. N. i E. K.), działając na podstawie stosownych upoważnień przeprowadzili w spółkę kontrolę. Maszyny, które zostały zakupione w wyniku dofinansowania projektu, wskazywał im obecny podczas kontroli dyrektor techniczny „(...) M., J. T. (1)” s. j. B. K.. Dokonując oględzin maszyn objętych projektem pracownicy Urzędu Marszałkowskiego ujawnili, iż część tych maszyn nie była nowa w chwili ich zakupu w roku 2009. Maszyny te nosiły bowiem tabliczki znamionowe ze znacznie wcześniejszymi datami produkcji (ewentualnie oznaczenia producenta wskazujące datę produkcji), a mianowicie:

- obrabiarka (...) rok produkcji 1990,
- frezarka marki (...) rok produkcji 1986,
- spawarka (...)rok produkcji 2005,
- spawarka (...) rok produkcji 2007,
- prasa hydrauliczna marki (...)rok produkcji 1991.

W odniesieniu do dwóch maszyn tj. gilotyny marki S. oraz tokarki marki (...)kontrolujący pracownicy na podstawie dokumentacji ustalili, iż zostały one wyprodukowane przed rokiem 2005. Obecny podczas kontroli B. K. dopiero wówczas dowiedział się, że zgodnie z warunkami konkursu dofinansowaniu nie podlegał zakup używanych środków trwałych, a jedynie nowych.

Odnosząc się do ustaleń z kontroli oskarżony w piśmie z dnia 12 lutego 2013r. przyznał w istocie, iż zakupił maszyny używane a nie nowe – uzasadniał, że w przypadku zakupu fabrycznie nowych maszyn całkowity koszt linii produkcyjnej wyniósłby 7.187.545 zł. W piśmie tym wskazywał też, iż zakupione maszyny poddane zostały kapitalnej odbudowie i dostosowane do potrzeb produkcyjnych „(...) M., J. T. (1)” s.j.. Przyznał też wprost odpowiadając na wezwanie dostarczenia deklaracji zgodności CE maszyn, iż gilotyna do paneli S., frezarka (...), tokarka (...), obrabiarka (...)i wysokociśnieniowa prasa (...)zostały wyprodukowane przed rokiem 1995.

Oskarżony J. T. (1) urodził się w dniu (...) w K., jako syn J. i J. z d. B.. Jest żonaty, posiada dwoje pełnoletnich dzieci. Nie był nigdy karany za przestępstwa. J. T. (1) posiada majątek w postaci czterech samochodów dostawczych, trzech samochodów osobowych, a także dwóch nieruchomości: zabudowanej - w miejscowości S. (na terenie tej nieruchomości oskarżony zamieszkuje wraz z rodziną) oraz zabudowanej halami produkcyjnymi użytkowanymi przez „(...) M., J. T. (1)” s.j. w O. przy ul.(...). Oskarżony jest przedsiębiorcą – prowadzi działalność gospodarczą wraz z żoną M. T. pod nazwą „(...) M., J. T. (1)” s.j.. Dochody oskarżonego J. T. (1) za rok podatkowy 2014 stanowiła kwota 625.585 złotych. Nadto oskarżony posiada udziały w (...) spółce z o.o..

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie następujących dowodów:

- częściowo wyjaśnień oskarżonego (k.1912 w zw. z k.1341-1345; 2017-2018; 2143-2147),
- zeznań świadków: M. M. (2) (k.1913-1917 w zw. z k.1111-1115), P. N. (k.1917-1921 w zw. z k.1116-1119), P. T. (2) (k.1941-1945 w zw. z k.1120-1125,1267-1269), V. N. (k.1950-1952 w zw. z k.1201-1204, 1270-1272), E. K. (k.1952 w zw. z k.1205-1208), N. K. (k.1954-1957 w zw. z k.1209-1211), J. K. (k.1973-1975 w zw. z k.1231-1233), A. P. (1) (k.2011-2014 w zw. z k.1235-1237), C. O. (1) (k.2014-2018 w zw. z k.1570-1573), M. T. (k.2018-2019 w zw. z k.1314-1315), B. K. (k.1976-1984 w zw. z k.1226-1230, 1286-1288), I. P. (k.1984-1986 w zw. z k.1245-1248), J. M. (k.1946-1950 w zw. z k.1147-1150), P. D. (k.1963-1965 w zw. z k.1222-1225,1297-1299),
- częściowo zeznań świadków: J. B. (k.1957-1963 w zw. z k.1213-1217), P. M. (k.1986-1988 w zw. z k.1291-1294),
- pisemnej opinii biegłego sądowego w dziedzinie mechanoskopii i identyfikacji pojazdów samochodowych J. Ł. (k.2147-2148 w zw. z k.1619-1647) oraz opinii ustnej złożonej na rozprawie w dniu 26 lipca 2017r. (k.2132-2143),
- dokumentów w postaci: wniosku o dofinansowanie w ramach (...) na lata 2007-2013 złożonego po dokonaniu poprawek w dniu 6 października 2008r. wraz z pismem przewodnim oraz Biznes - Planem (k.2147-2148 w zw. z k.6, 7-16, 17-36), regulamin konkursu (...) z dnia 12 czerwca 2008r. (k.2147-2148 w zw. z k.37-47), Wytycznych w sprawie kwalifikowalności wydatków w (...) Regionalnym Programie Operacyjnym na lata 2007-2013 dla Priorytetu I. z lutego 2009r. (k.2147-2148 w zw. z k.47-57), Wytycznych w sprawie kwalifikowalności wydatków w (...) Regionalnym Programie Operacyjnym na lata 2007-2013 dla Priorytetu I. z czerwca 2008r. (k.2147-2148 w zw. z k.58-64), Wytycznych Instytucji Zarządzającej (...) Regionalnym Programem Operacyjnym na lata 2007-2013 w sprawie kwalifikowalności kosztów w ramach Priorytetu I. z października 2009r. (k.2147-2148 w zw. z k.65-81), Wytycznych Instytucji Zarządzającej (...) Regionalnym Programem Operacyjnym na lata 2007-2013 w sprawie kwalifikowalności kosztów w ramach Priorytetu I. z dnia 18 czerwca 2009r. (k.2147-2148 w zw. z k.82-98), zestawienia dokumentów potwierdzających poniesione wydatki objęte wnioskiem o dofinansowanie (k.2147-2148 w zw. z k.99-100), umowy o dofinansowanie projektu „(...)” zawartej w dniu 30 marca 2009r. pomiędzy Zarządem Województwa (...) a (...) M., J. T. (1) s.j. z siedzibą w O., wraz załącznikami (k.2147-2148 w zw. z k.101-110, 111-114), aneksu z dnia 11 marca 2010r. do umowy zawartej w dniu 30 marca 2009r. pomiędzy Zarządem Województwa (...) a (...) M., J. T. (1) s.j. z siedzibą w O. o dofinansowanie projektu „(...)” wraz załącznikami (k.2147-2148 w zw. z k.111-121), aneksu z dnia 17 marca 2010r. do umowy zawartej w dniu 30 marca 2009r. pomiędzy Zarządem Województwa (...) a (...) M., J. T. (1) s.j. z siedzibą w O.. o dofinansowanie projektu „Wdrożenie w firmie (...) innowacyjnej technologii produkcji stałych i mobilnych systemów ogrodzeniowych na bazie drutu ostrzowego” wraz załącznikami (k.2147-2148 w zw. z k.122-127), dokumentacji z czynności kontrolnych prowadzonych przez funkcjonariuszy Urzędu Marszałkowskiego Województwa (...) wraz z korespondencją prowadzoną z (...) sp. j. jako beneficjentem (k.128-574),

wniosku o dofinansowanie w ramach (...) na lata 2007-2013 złożonego w dniu 25 lipca 2008r. wraz z załącznikami oraz korespondencją z Urzędem Marszałkowskim Województwa (...) (k.2147-2148 w zw. z k.577-595, 596-635, 636-662, 663-675, 676-682, 683-701, 702-739, 740-800, 801-871), wniosków refundacyjnych o płatność złożonych przez (...) sp. j. wraz załącznikami (k.2147-2148 w zw. z k. 874-1000, 1001-1033), dokumentacja fotograficzna wykonana w trakcie kontroli przeprowadzonych przez Urząd Marszałkowski Województwa (...) (k.2147-2148 w zw. z k.1034a), dokumentacji z Urzędu Marszałkowskiego Województwa (...) (k.2147-2148 w zw. z k. 1037-1069), dokumentacji z ZUS dot. zatrudnionych w (...) sp. j. (k.2147-2148 w zw. z k.1071-1086, 1087-1095, 1096-1106), protokołu przeszukania w PHU (...) w dniu 24 czerwca 2014r. wraz z dokumentami wówczas zabezpieczonymi (k.2147-2148 w zw. z k.1127-1130, 1 131- (...)), informacji z Krajowego Rejestru Sądowego dot. „(...)” sp. z o.o. (k.2147-2148 w zw. z k.1151-1168, 1261-1266), korespondencji pomiędzy „(...) M., J. T. (1)” sp. j. a Urzędem Marszałkowskim Województwa (...) Departamentem Wdrażania Programu Regionalnego związanej z procedowaniem wniosku o dofinansowanie (k.2147-2148 w zw. z k.1169-1200), informacji z Krajowego Rejestru Sądowego dot. „(...) M., J. T. (1)” sp. j. (k.2147-2148 w zw. z k.1255-1259), pisma PHU (...) z dnia 18 listopada 2014r. wraz z fakturą zakupu używanej tokarki (k.2147-2148 w zw. z k.1280-1281), wydruków ksiąg wieczystych nieruchomości M. i J. małżonków T. (k.2147-2148 w zw. z k.1300-1309), protokołu przeszukania w dniu 11 grudnia 2014r. pod adresem O., ul (...) (k.2147-2148 w zw. z k.1318-1321), protokołu oględzin linii technologicznej dokonanych w dniu 11 grudnia 2014r. przy udziale biegłego J. Ł. wraz z dokumentem dot. obrabiarki H. (k.2147-2148 w zw. z k.1331-1336), oferty dot. wyrobów (...) sp. z o.o. (k.2147-2148 w zw. z k. 1346), historii rachunku bankowego prowadzonego dla „(...) M., J. T. (1)” sp. j. (k.2147-2148 w zw. z k.1350-1544), protokołu kontroli podatkowej przeprowadzonej w dniach 26-29 stycznia 2010r. wobec J. D. (k.2147-2148 w zw. z k.1546-1551), dokumentacji dot. Stowarzyszenia (...) (k.2147-2148 w zw. z k.1559-1561), informacji z Hotelu (...) w O. wraz z załączoną fakturą (k.2147-2148 w zw. z k.1565-1566), protokołu oględzin linii technologicznej dokonanych w dniu 3 listopada 2015r. przy udziale biegłego J. Ł. (k.2147-2148 w zw. z k.1600-1604 wraz fotograficznym materiałem poglądowym k.1610-1615), danych o dochodach oskarżonego (k.2147-2148 w zw. z k.1658-1660), karty karnej (k.2147-2148 w zw. z k.1661), zeznań podatkowych małżonków T. (k.2147-2148 w zw. z k. 1812-1824), bilansów oraz rachunków zysku i strat „(...) M., J. T. (1) sp. j.” (k.2147-2148 w zw. z k.1825-1832), ekspertyzy J. N. „(...)” wykonanej na zlecenie (...) sp. j. (k.2147-2148 w zw. z k.1852-1867), odpisu skróconego aktu zgonu świadka E. K. (k.2147-2148 w zw. z k.1938), ekspertyzy J. N. pt. „(...) wykonanej na zlecenie (...) sp. j. (k.2147-2148 w zw. z 1994-2006), kopii odpisu pozwu o zapłatę skierowanego przez M. B. (1) prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) przeciwko Nobeso M., J. T. (1) sp. j. (k.2147-2148 w zw. z k.2007-2009), karty karnej (k.2147-2148 w zw. z k.2035), dokumentacji zgromadzonej w czterech segregatorach zabezpieczonych w toku przeszukania siedziby „(...) M., J. T. (1)” sp.j..

Oskarżony J. T. (1) nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu. W toku śledztwa wyjaśnił, iż maszyny w postaci dwóch zgrzewarek, prościarki, zwijarki do blachy i do taśmy, zataczarki, rozwijarki drutu, stołu i stojaków montażowych zostały zbudowane od podstaw z nowych elementów, natomiast frezarka, nożyce gilotynowe, prasa hydrauliczna, centrum tokarskie, tokarka i dwa automaty zostały poddane gruntownej regeneracji i zamontowano na nich nowy osprzęt dostosowany do potrzeb projektu. Wskazał, że uważa je za nowe, ponieważ w takiej postaci nie były one nigdy przez nikogo wcześniej użytkowane. Podkreślił też, że dla niego nie było istotnym to czy maszyny są nowe czy stare (używane), lecz tylko to czy będą przydatne dla produkcji przewidzianych projektem nowych wyrobów. Wyjaśnił, iż nikt nie poinformował go o tym, iż nabywane maszyny muszą być nowe, zaprzeczył także, aby otrzymał regulamin konkursu. Podkreślił, iż sam wniosek o dofinansowanie sporządzała dla niego firma (...), która także uzyskała opinię rzeczoznawcy, on sam zaś treści wniosku i opinii przed podpisaniem nie czytał. J. T. (1) wyjaśnił również, iż na zakup maszyn od przedsiębiorstw (...) zdecydował się jeszcze przed złożeniem wniosku o dofinansowanie. Firma (...) zbudowała maszyny na miejscu w firmie (...) z dostarczonych komponentów, natomiast (...) odbudował kilka maszyn, które były wcześniej zakupione przez (...) sp. z o.o. i następnie zostały w tym celu odsprzedane firmie (...). Oskarżony potwierdził, iż w związku z kontrolą z Urzędu Marszałkowskiego zwrócił się do dostawców maszyn o wydanie oświadczeń w przedmiocie zbudowania maszyn, jednocześnie zaprzeczył jednak, aby to on te oświadczenia sporządził.

Na rozprawie oskarżony początkowo odmówił złożenia wyjaśnień i odpowiedzi na pytania deklarując, żełoży wyjaśnienia dopiero po przesłuchaniu wszystkich świadków. Uczynił na ostatniej rozprawie w dniu 26 lipca 2017r. opisując okoliczności (...) spółki (...) i akcentując, że świadkowie przesłuchani w sprawie koncentrują się wyłącznie na kwestii tego, czy maszyny, których zakup dofinansowano były nowe czy używane, pomijają się zaś najważniejszą w ocenie oskarżonego kwestię, czy produkcja drutu ostrzowego rozpoczęła się i jakie były jej wyniki. Oskarżony usilnie określał zarówno przedsiębiorstwo (...), ale również przedsiębiorstwo (...) jako „producentów” maszyn. Podtrzymywał też swoje stanowisko, iż nie wiedział o tym, że maszyny, których zakup będzie dofinansowany miałyby być nowymi, zaprzeczył, by był o tym poinformowany przez świadka C. O. (1) reprezentującego przedsiębiorstwo (...).

Zdaniem Sądu wyjaśnienia oskarżonego jedynie częściowo zasługiwały na wiarę.

Brak było podstaw do ich negacji w części dotyczącej rzeczywistego wykorzystania przyznanego dofinansowania na zakup maszyn dla spółki (...), a następnie uruchomienia linii produkcyjnej drutu ostrzowego, który niewątpliwie (również w świetle ekspertyz przedstawionych przez obrońcę oskarżonego) winien być uznany za produkt innowacyjny. Nie budziły zastrzeżeń również twierdzenia J. T. (1) dotyczące (...) spółki (...) będącego konsekwencją uruchomienia tejże linii produkcyjnej – wyjaśnienia w tym zakresie pozostawały w zgodzie z dokumentacją, jak też zeznaniami świadków I. P. czy M. T..

Sąd odmówił jednak wiary tej części wyjaśnień oskarżonego, która dotyczyła kwestii istotnej dla przesądzenia samej kwestii odpowiedzialności karnej J. T. (1) za zarzucone mu przestępstwo, a mianowicie dotyczące twierdzeń, iż wymienione w zarzucie aktu oskarżenia maszyny wchodzące w skład linii produkcyjnej, których zakup został dofinansowany, były maszynami nowymi, a także iż warunek przyznania dofinansowania polegający na tym, że nabywane w ramach projektu środki trwałe muszą być nowe (a nie używane) nie był jakoby znany oskarżonemu. W opozycji do takich wyjaśnień oskarżonego J. T. (1) pozostawało szereg dowodów zgromadzonych w sprawie, w szczególności zeznanie świadków pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa (...), C. O. (1) (kierownika projektów w (...) sp. z o.o.), a nawet w części zeznania B. K.. Wyjaśnienia oskarżonego w tym zakresie pozostawały też w sprzeczności z zabezpieczoną w sprawie dokumentacją dotyczącą warunków przyznania dofinansowania (co warto podkreślić – również zabezpieczoną podczas przeszukania w pomieszczeniach spółki (...)), treścią korespondencji pomiędzy J. T. (1) działającym w imieniu spółki (...) a Urzędem Marszałkowskim Województwa (...) w toku wdrożonej kontroli (w której oskarżony wprost przyznał przecieź, że część maszyn – później objętych zarzutem aktu oskarżenia – nie były maszynami nowymi i uzasadniał, dlaczego nie zdecydowano się na zakup nowych maszyn, a jedynie na odremontowanie używanych), a w końcu z dokumentacją fotograficzną wykonaną przez pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa (...), z której jednoznacznie wynika, że teza oskarżonego, iż wszystkie zakupione w ramach dofinansowania maszyny były nowe, jest nie do obrony. W konsekwencji Sąd uznał wyjaśnienia oskarżonego jedyne za linię obrony ukierunkowaną na uniknięcie odpowiedzialności za popełnione przestępstwo.

Za w pełni wiarygodne Sąd uznał zeznania pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa (...): M. M. (2) (kierownika Oddziału Kontroli Projektów Gospodarczych w Departamencie Wdrażania Programu Regionalnego, który sprawował nadzór nad przeprowadzaniem kontroli projektów realizowanych przez przedsiębiorców - w tym w szczególności nad kontrolą w spółce jawnej „(...)M., J. T. (1)”) oraz P. N. (w inkryminowanym okresie pełniącego obowiązki Naczelnika Wydziału Oceny Formalnej, a do jego obowiązków należało m.in. przygotowanie dokumentacji konkursowej i ogłaszanie konkursów). Zeznania te w pełni korelowały z dokumentacją zgromadzoną w sprawie pozwalając na ustalenie w szczególności, jakie były zasady (...) Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013, jak wyglądała procedura oceny formalnej i merytorycznej wniosków o dofinansowanie składanych przez przedsiębiorców. Na podstawie zeznań P. N. możliwe stało się ustalenie, jak wyglądałaby procedura w przypadku ujawnienia przez przedsiębiorcę we wniosku aplikacyjnym, iż planuje on zakup używanych środków trwałych, co zgodnie z wytycznymi w sprawie kwalifikowalności stanowiłoby koszt niekwalifikowalny i nie mogło być przedmiotem dofinansowania – przedsiębiorca, który nie zataiłby swoich planów zakupu używanych środków trwałych zostałby wezwany do dokonania korekty swego wniosku – usunięcia elementów nie mogących stanowić podstawy dofinansowania. W konsekwencji możliwe stało się ustalenie, iż wniosek złożony przez oskarżonego jako

reprezentanta „(...) M., J. T. (1)” s j. przeszedł etap kontroli formalnej tylko dlatego, że planowany zakup używanych środków trwałych został przez oskarżonego we wniosku zatajony – wprowadził on w tym zakresie pracowników Urzędu Marszałkowskiego w błąd.

Zeznania M. M. (2) znajdowały nadto wsparcie w zeznaniach pracowników Urzędu Marszałkowskiego dokonujących w 2013r. kontroli trwałości projektu w „(...) M., J. T. (1)” s j. - P. T. (2), V. N. i E. K.. Zeznania te cechowała spójność wewnętrzna, wzajemna korelacja, rzeczowość oraz zgodność z dokumentacją zgromadzoną w sprawie. Kontrola dokonywana przez tychże świadków związana była z dwukrotnymi (w dniach 24 stycznia 2013r. oraz 17 czerwca 2013r.) wizytami w siedzibie spółki (...) oraz oględzinami maszyn zakupionych w wyniku dofinansowania. Podkreślenia wymaga, że podczas tych oględzin za każdym razem sporządzono dokumentację fotograficzną (na płycie k.1034a). Wątpliwości powzięte przez pracowników kontrolujących, a wynikające z dat produkcji części maszyn widniejących w dniu 24 stycznia 2013r. na tabliczkach znamionowych, skutkowały sformulowaniem zastrzeżeń co do utrzymania trwałości projektu i wywołało wymianę korespondencji pomiędzy (...) a Urzędem Marszałkowskim. Treść tej korespondencji, w szczególności pism J. T. (2) również wzmocnia przekonanie o wiarygodności zeznań pracowników Urzędu Marszałkowskiego w sytuacji, gdy oskarżony w pismach tych wprost przyznawał, iż kwestionowane maszyny nie były maszynami nowymi, lecz zostały poddane kapitalnej odbudowie i dostosowane do potrzeb produkcyjnych spółki (...). Co więcej - porównanie dokumentacji fotograficznej wykonanej przez pracowników kontrolujących trwałość projektu w dniu 24 stycznia 2013r. oraz 17 czerwca 2013r. pozwala na uznanie za wiarygodne zeznań tychże świadków, iż w okresie pomiędzy tymi dwoma oględzinami doszło do ingerencji w odniesieniu do tabliczek znamionowych umieszczonych na poszczególnych maszynach zakwestionowanych podczas pierwszych oględzin. Nadto porównanie tej dokumentacji fotograficznej ze zdjęciami maszyn wykonanymi przez J. B. na potrzeby ekspertyzy w październiku 2013r. również potwierdza ingerencję w odniesieniu do tabliczek znamionowych – i to w taki sposób, że usunięte zostały tabliczki producentów.

Za w pełni wiarygodne uznane zostały zeznania świadka N. K. – pracownika Urzędu Marszałkowskiego Województwa (...), Departamentu Wdrażania Programu Regionalnego, Oddziału Oceny Formalnej. Świadek K. osobiście dokonywała oceny formalnej wniosku o dofinansowanie złożonego przez J. T. (2) w imieniu spółki (...), a jej zeznania w tym zakresie były przydatne dla ustalenia, iż jako pracownik Urzędu Marszałkowskiego została ona wprowadzona w błąd – gdyby bowiem wiedziała, iż zakupione będą nie nowe, lecz używane środki trwałe, wówczas wniosek złożony przez oskarżonego zostałby odrzucony już na etapie jego oceny formalnej. Zeznania N. K. cechowały się logicznością oraz rzeczowością, w pełni korespondowały one z zabezpieczoną dokumentacją, w szczególności z zapisami regulaminu konkursu nr (...) z dnia 12 czerwca 2008r. (k.2147-2148 w zw. z k.37-47), Wytycznymi w sprawie kwalifikowalności wydatków w (...) Regionalnym Programie Operacyjnym na lata 2007-2013 dla Priorytetu I. z lutego 2009r. (k.2147-2148 w zw. z k.47-57), Wytycznymi w sprawie kwalifikowalności wydatków w (...) Regionalnym Programie Operacyjnym na lata 2007-2013 dla Priorytetu I. z czerwca 2008r. (k.2147-2148 w zw. z k.58-64), Wytycznymi Instytucji Zarządzającej (...) Regionalnym Programem Operacyjnym na lata 2007-2013 w sprawie kwalifikowalności kosztów w ramach Priorytetu I. z października 2009r. (k.2147-2148 w zw. z k.65-81) oraz Wytycznymi Instytucji Zarządzającej (...) Regionalnym Programem Operacyjnym na lata 2007-2013 w sprawie kwalifikowalności kosztów w ramach Priorytetu I. z dnia 18 czerwca 2009r. (k.2147-2148 w zw. z k.82-98).

Zeznania N. K. pozostawały w zgodzie również z zeznaniami J. K. – Naczelnika Wydziału Oceny Merytorycznej w Departamencie Wdrażania Programu Regionalnego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa (...). Również ta świadek w sposób kategoryczny potwierdziła, iż gdyby oskarżony jako działający w imieniu spółki (...) poinformował, iż zamierza zakupić wyremontowane środki trwałe, to wniosek spółki o dofinansowanie zostałby odrzucony jako niespełniający warunków konkursu. Stanowisko świadka K. w tym zakresie znajdowały pełne oparcie w dokumentacji zgromadzonej w sprawie.

Zeznania te znajdowały również potwierdzenie w zeznaniach świadka A. P. (2) – zatrudnionej na stanowisku podinspektora w Urzędzie Marszałkowskim w Departamencie Wdrażania Programów Regionalnych. Należy w tym miejscu zaznaczyć, iż zeznania świadka złożone na etapie śledztwa stanowiły analizę okazywanych jej dokumentów dotyczących procesu udzielenia wsparcia (...) spółce (...) poczynając od złożenia wniosku przez oskarżonego do

wypłaty środków oraz przedstawienia korespondencji, jak była wymieniana między Urzędem Marszałkowskim a reprezentantami spółki (...), która to korespondencja znajduje się w aktach sprawy.

Za w pełni wiarygodne Sąd uznał zeznania świadka C. O. (1) – kierownika projektów w (...) sp. z o.o., który osobiście sporządzał projekt wniosku o dofinansowanie dla (...) s.j. oraz projekt wniosku o płatność, a także osobiście zapoznawał oskarżonego J. T. (1) z warunkami uzyskania dofinansowania, w tym w szczególności zwracał uwagę na to, iż zakupowane w ramach projektu środki trwałe muszą być nowe, a nie używane, tylko wówczas bowiem ich zakup będzie kosztem kwalifikowalnym. Świadek kategorycznie wskazał, iż projekty wniosku i związanych z nim dokumentów były przesłane oskarżonemu J. T. (1) do zapoznania, zaś oskarżony był jedyną osobą decyzyjną w spółce (...). Zeznania świadka C. O. (2) cechowała rzeczowość, logiczność i konsekwencja, w pełni korelowały one również z dokumentacją zgromadzoną w sprawie. W szczególności zeznania świadka potwierdzały dokumenty w postaci regulaminu konkursu (...) Regionalnego Programu Operacyjnego i wytyczne w sprawie kwalifikowanych wydatków w (...) Regionalnym Programie Operacyjnym na lata 2007-2013 dla priorytetu I, z których wynikało kategorycznie (vide: pkt 8g wytycznych z czerwca 2008r. i lutego 2009r. oraz rozdział 4 ust.4.1 pkt 5 wytycznych z czerwca i października 2009r.), iż dofinansowaniem nie może być objęty zakup i leasing używanych środków trwałych. Twierdzenia świadka O., iż oskarżony J. T. (1) miał świadomość tego, iż zgodnie z zapisami regulaminu konkursu nie może on uzyskać dofinansowania zakupu używanych środków trwałych, że został on o tym poinformowany przez świadka, a dodatkowo, że dokumentacja zawierająca zapisy o tym warunku znajdowała się w posiadaniu oskarżonego, zostały potwierdzone wynikami przeszukania pomieszczeń spółki (...), na skutek którego zabezpieczono dokumentację dotyczącą warunków konkursu. W konsekwencji powyższego zeznania C. O. (1) okazały się cenne dla ustalenia stanu faktycznego, w szczególności nakazywały uznać za niewiarygodne wyjaśnienia oskarżonego jakoby nie wiedział on, iż w ramach projektu nie może on ubiegać się o dofinansowanie zakupu używanych środków trwałych.

Nie kwestionując wiarygodności zeznań M. T. – małżonki oskarżonego, Sąd uznał je za w niewielkim zakresie przydatne dla rozstrzygnięcia sprawy. M. T., mimo że podobnie jak oskarżony jest współnikiem (...) s.j., nie zajmuje się prowadzeniem spraw spółki, a jej wiedza w tym zakresie jest praktycznie żadna. Całkowicie zdała się ona w tym zakresie na swego małżonka, sama zajmując się prowadzeniem domu i wychowaniem dzieci. Nie kwestionując zaufania, jakim M. T. obdarzyła swego małżonka jak też nie burząc przekonania jej co do uczciwości J. T. (1) wskazać jednak należy, iż nie mogło to być rozstrzygające dla ustalenia, czy oskarżony dopuścił się zarzucanego mu przestępstwa. Na temat okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy świadek M. T. nie wiedziała nic, w konsekwencji zeznania jej przydatne były jedynie dla potwierdzenia niespornej okoliczności, iż osobą decyzyjną w (...) s.j. w inkryminowanym okresie był jedynie oskarżony J. T. (1).

Tylko częściowo Sąd dał wiarę zeznaniom świadka J. B. – autora opinii technicznej z dnia 25 października 2013r. (k.537-545) wykonanej na zlecenie „(...) M., J. T. (1)” s.j.. Ekspertyza ta została sporządzona przez świadka po dwukrotnym (w dniach 4 marca 2013r. oraz 24 października 2013r.) oględzinach procesów technologicznych oraz maszyn w siedzibie (...). Negacji w ocenie Sądu budzą w szczególności twierdzenia świadka, że wszystkie maszyny opisane w jego ekspertyzie zostały „zbudowane w roku 2009r.”. Jak wynika z zeznań J. B. twierdzenie takie sformułował on na podstawie treści tabliczek znamionowych firm (...) oraz (...), na których to tabliczkach naniesiony był rok 2009. W ocenie świadka było to wystarczające dla stwierdzenia, że wszystkie maszyny opisane w jego ekspertyzie zostały zbudowane w 2009r.. Co więcej, świadek B. wprost przyznał, iż „nowość” definiuje on przez produkt, który jest wytwarzany, a nie przez rok produkcji maszyny wytwarzającej dany produkt, co jednak abstrahowało od warunków przyznania dofinansowania, o które ubiegała się spółka (...), a które wprost wskazywały, że jedynie zakup nowych urządzeń może być kosztem kwalifikowalnym. O ile nie sposób zakwestionować zeznań świadka (k.1215), iż w dniu 24 października 2013r. tj. w dniu dokonywania przez niego drugich oględzin maszyn nie było już na nich tabliczek znamionowych stwierdzonych i udokumentowanych fotograficznie przez pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa (...) podczas kontroli w dniu 17 czerwca 2013r. (vide: dokumentacja fotograficzna na płycie k.1034a – z których w sposób jednoznaczny wynika rok budowy maszyn objętych zarzutami aktu oskarżenia, a które to maszyny były przedmiotem oględzin J. B.), to nie do obrony pozostaje treść ekspertyzy i zeznań świadka, iż podczas oględzin maszyn trzy miesiące wcześniej (w dniu 4 marca 2013r.) nie stwierdził on

zamontowania na maszynach takich tabliczek. Co więcej – wątpliwości co do rzetelności dokonywanych przez świadka B. Ogłędzin maszyn budzi również okoliczność, iż po usunięciu tabliczek znamionowych na maszynach dokonując ich powtórnych oględzin w dniu 24 października 2013r. nie dostrzegł on śladów teź ingerencji (śladów zerwania nitów) – uwidocznionych w sposób jednoznaczny w dokumentacji fotograficznej sporządzonej przez powołanego w sprawie biegłego J. Ł..

Przydatne dla ustalenia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okazały się zeznania świadka B. K. – w inkryminowanym okresie zatrudnionego w „(...) M., J. T. (1)” s. j. na stanowisku dyrektora technicznego. Zeznania świadka cechowała logiczność, rzeczowość oraz zgodność z zebraną w sprawie dokumentacją. Co do samego uzyskania przez spółkę (...) dofinansowania świadek wykazywał się bardzo ograniczoną wiedzą („nie zajmowałem się w ogóle kwestią uzyskania tej dotacji, zajmowałem się wyłącznie sprawami technicznymi”), a o tym, iż maszyny – środki trwałe, których zakup dofinansowano z uzyskanej dotacji, powinny być zgodnie z zasadami przyznania dofinansowania nowymi, a nie używanymi/tylko poddanymi odbudowie, dowiedział się dopiero podczas kontroli pracowników Urzędu Marszałkowskiego, w której to kontroli świadek K. aktywnie uczestniczył („pokazywałem wówczas maszyny, które były do tego projektu zakupione i uczestniczyły w tym innowacyjnym projekcie produkcji drutu i blokad (...) Ja pokazywałem w czasie kontroli każdą maszynę, która była w tym projekcie”), niemniej zeznania świadka okazały się przydatne dla weryfikacji linii obrony przyjętej przez oskarżonego. Odnośnie twierdzeń J. T. (1), że dochowany został warunek zakupu nowych maszyn wskazać bowiem należy, iż pozostawały one w sprzeczności z tym fragmentem zeznań B. K. (k.12227), w których wskazywał on, iż J. T. (1) uzasadniając zakup używanych maszyn po ich odbudowie sam wskazywał w rozmowie ze świadkiem, iż maszyny „nowe kosztowały by około 7-8 milionów złotych”). Podobne uzasadnienie dla zakupu używanych, a nie nowych maszyn znalazło się zresztą w piśmie J. T. (1) z dnia 12 lutego 2013r. (k.154-155), w którym odnosząc się do ustaleń kontroli trwałości projektu wskazał, iż zakwestionowane maszyny „zostały poddane kapitalnej odbudowie i dostosowaniu do potrzeb produkcyjnych, zaś „w przypadku zakupu nowych maszyn koszt realizacji projektu wynosiłby 7.187.545 zł netto”. Nadto w piśmie tym oskarżony wprost przyznał odpowiadając na wezwanie dostarczenia deklaracji zgodności CE maszyn wskazał, iż „gilotyna do paneli (...), frezarka (...), tokarka (...), obrabiarka (...)i wysokociśnieniowa prasa (...)zostały wyprodukowane przed rokiem 1995” (vide: strona 4 pisma, k.155v).

W niewielkim stopniu przydatne dla ustalenia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy Sąd uznał zeznania I. P. – w inkryminowanym okresie zatrudnionej w spółce (...) na stanowisku pracownika sekretariatu, a obecnie jako dyrektor do spraw handlowych. Wiedza I. P. na temat przyznania dofinansowania była znikoma („nie orientowałam się co do warunków uzyskania takiej dotacji”), podobnie jak jej wiedza co do maszyn zakupionych przez spółkę (...), a który to zakup został dofinansowany („nie orientuję się jak wyglądała sytuacja z zakupem maszyn, nie wiem jakie maszyny zostały zakupione (...) nie mam pojęcia, czy zakupione maszyny były nowe czy używane”). Zeznania I. P. potwierdzały natomiast tę część wyjaśnień oskarżonego, która dotyczyła (...) spółki (...) w wyniku uruchomienia linii produkcyjnej do produkcji drutu ostrzowego, które to okoliczności wynikały również ze zgromadzonej dokumentacji.

Za częściowo wiarygodne Sąd uznał zeznania P. M. – byłego pracownika spółki (...) (zatrudnionego jako technolog, a później jako kierownik działu mechanicznego), który wespół z B. K. odpowiedzialny był za „techniczną” stronę realizacji projektu stworzenia i uruchomienia linii do produkcji drutu ostrzowego. Zeznania te cechowała niespójność wewnętrzna, której świadek nie potrafił w ocenie Sądu wyjaśnić w sposób zgodny z zasadami logicznego rozumowania. Świadek nie podtrzymał bowiem swych kategorycznych stwierdzeń sformułowanych podczas przesłuchania na etapie śledztwa (mimo, że potwierdził autentyczność swego podpisu pod protokołem), iż część maszyn, a mianowicie prasa (...), frezarka (...) i obrabiarka (...), „na pewno nie były nowe” (k.1293), przy czym przyczyny zmiany tychże twierdzeń zdaniem Sądu są nie do pogodzenia z zasadami logicznego rozumowania zwłaszcza w sytuacji, gdy z tabliczek znamionowych tychże maszyn ujawnionych w toku późniejszej kontroli pracowników Urzędu Marszałkowskiego, a które świadek co oczywiste również musiał widzieć, wynikały jednoznacznie daty produkcji tychże maszyn.

Za wiarygodne Sąd uznał zeznania świadka J. M. – prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą PHU (...), które to przedsiębiorstwo było dostawcą maszyn wchodzących w skład linii do produkcji drutu ostrzowego, a których zakup został dofinansowany w ramach dotacji Urzędu Marszałkowskiego Województwa (...). Zeznania świadka cechowały

się logicznością, rzeczowością oraz zgodnością z zabezpieczonymi dokumentami – w szczególności fakturami zakupu spornych (objętych zarzutem aktu oskarżenia) urządzeń. Zeznania świadka M. pozwalały na zanegowanie tej części wyjaśnień oskarżonego, w których przekonywał on, jakoby wszystkie urządzenia wchodzące w skład linii produkcyjnej były nowymi, albowiem część tychże maszyn (a mianowicie objęte zarzutem aktu oskarżenia) została wyremontowana przez przedsiębiorstwo (...). Warto przy tym podkreślić tę część zeznań świadka, w której precyzował on okoliczności i czas nabycia przez siebie tychże maszyn (k.1149), a nadto zwrócić uwagę, że część z nich została w uzgodnieniu z oskarżonym J. T. (1) nabyta przez przedsiębiorstwo (...) od „(...)” spółki z o.o. – celem wyremontowania i dalszej odsprzedaży „(...) M., J. T. (1)” spółce jawnej. Okoliczność ta w sposób jaskrawy dowodzi w ocenie Sądu świadomości oskarżonego, iż część maszyn wchodzących w skład linii produkcyjnej, a których zakup został dofinansowany, nie mogą być uznane za nowe, są bowiem używanymi. Fakt ten zawsze pozostawał oczywisty również dla J. T. (1), który również w rozmowie z J. M. argumentował, że zakup nowych maszyn kosztowałby około 7 mln złotych.

Brak było podstaw od odmowy wiary zeznaniom świadka P. D. – przedstawiciela przedsiębiorstwa (...), które było dostawcą części maszyn wchodzących w skład linii do produkcji drutu ostrzowego. Zeznania te korespondowały z zebraną w sprawie dokumentacją, w szczególności z fakturami zakupu. Przedsiębiorstwo (...) było jednak dostawcą tej części maszyn, których zakup nie został zakwestionowany przez oskarżycieli – nie znalazły się one w opisie czynu zarzuconego J. T. (1), w konsekwencji czego zeznania świadka D. były w znikomym stopniu przydatne dla ustalenia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Dostrzegając nieścisłości pisemnej opinii biegłego sądowego w dziedzinie mechanoskopii i identyfikacji pojazdów samochodowych J. Ł. (k.2147-2148 w zw. z k.1619-1647) i uwzględniając ich wyjaśnienie przez biegłego na rozprawie w dniu 26 lipca 2017r. (k.2132-2143) Sąd doszedł do przekonania, iż w sprawie brak jest podstaw do przeprowadzenia dowodu z opinii innego biegłego. Nie wniosowała o to zresztą żadna ze stron postępowania, zaś Sąd po analizie dokumentacji zgromadzonej w sprawie, w tym w szczególności dokumentacji fotograficznej wykonanej przez pracowników Urzędu Marszałkowskiego podczas kontroli uznał, iż ewentualna nieprecyzyjność biegłego Ł. w jego pisemnej opinii dotyczyła urządzeń wchodzących wprawdzie w skład linii produkcyjnej, niemniej nie objętych zarzutem aktu oskarżenia. Warto w tym miejscu podkreślić, iż biegły Ł. podczas wykonanych przez siebie oględzin ujawnił ślady po tabliczkach znamionowych producentów części maszyn (zerwane nity), co z kolei korespondowało z fotografiami tychże maszyn wykonanymi wcześniej podczas kontroli trwałości projektu w spółce (...) przez pracowników Urzędu Marszałkowskiego, kiedy to te tabliczki znamionowe jeszcze istniały. Podkreślić też w tym miejscu należy, iż prokurator dokonał prawidłowej weryfikacji materiału dowodowego, a stawiając zarzut popełnienia przestępstwa w jego opisie słusznie uwzględnił (również na podstawie opinii biegłego Ł.), iż część maszyn będących przedmiotem dofinansowania a mianowicie rozwijarka do taśmy, rozwijarka drutu, zataczarka - zwijarka, stół montażowy zostały wyprodukowane w 2009r., zaś dwie zgrzewarki wielopunktowe w 2008 r. (i nie objął tych urządzeń zarzutem), a nadto, iż część maszyn zbadanych przez biegłego Ł. nie wchodziła w skład urządzeń objętych dofinansowaniem (co również uwzględniono w opisie zarzuconego czynu).

Niezmiernie przydatne dla poczynienia ustaleń faktycznych w sprawie były wymienione wyżej dokumenty. Szczególnego podkreślenia wymaga przydatność dokumentacji obrazującej przebieg procesu przyznania dofinansowania spółce (...), zasady jego przyznania, a także dokumentacja z czynności kontrolnych wykonanych przez pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa (...) (w szczególności dokumentacja fotograficzna). Dokumenty te pozwalały na poczynienie precyzyjnych ustaleń co do warunków przyznania dofinansowania i weryfikacji linii obrony oskarżonego. Dokumentacja kontrolna Urzędu Marszałkowskiego była bardzo przydatna dla ustalenia roku produkcji maszyn objętych zarzutem aktu oskarżenia. Wynikało to z faktu, iż oględziny dokonane przez tych pracowników Urzędu Marszałkowskiego miały miejsce dużo wcześniej niż oględziny biegłego Ł. powołanego w sprawie, zaś stan maszyn podczas czynności kontrolnych (czyli stan sprzed usunięcia oryginalnych tabliczek znamionowych – w czasie oględzin dokonywanych przez biegłego pozostały tylko ślady po nitach) został udokumentowany fotograficznie. W szczególności dotyczy to prasy hydraulicznej (...), co do której biegły Ł., stwierdzając, iż w roku 2009 nie była ona nowa właśnie ze względu na brak usuniętej już wówczas tabliczki znamionowej nie mógł precyzyjnie ustalić daty jej produkcji. Tabliczka ta znajdowała się jednak na prasie w

toku pierwszej kontroli pracowników Urzędu Marszałkowskiego i jednoznacznie wskazywała, iż maszyna została wyprodukowana w 1991r.. W odniesieniu do trzech maszyn, które w chwili oględzin dokonywanych przez biegłego Ł. były innymi urządzeniami niż objęte wnioskiem o dofinansowanie (a mianowicie: tokarka (...)zamiast (...), dwie spawarki (...)zamiast po jednej (...)i (...)) także dokumentacja z kontroli Urzędu Marszałkowskiego okazała się cennym źródłem dowodowym, podczas tej kontroli bowiem wskazane urządzenia objęte dofinansowaniem znajdowały się jeszcze w „(...) M., J. T. (1)” sp. j.. Fakt wyprodukowania tokarki przed 1995r. potwierdził zresztą sam oskarżony w swym piśmie do Urzędu Marszałkowskiego z dnia 20 lutego 2013r., gdzie wskazywał, iż nie może dostarczyć deklaracji zgodności CE gilotyny do paneli (...), frezarki (...), tokarki (...), obrabiarki (...)i wysokociśnieniowej prasy (...), gdyż zostały one wyprodukowane przed rokiem 1995, gdy nie było wymogu ich certyfikowania.

Nieprzydatne w ocenie Sądu dla ustaleń okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia okazały się zeznania świadków M. B. (2) (k.2019 w zw. z k.1337-1338), K. P. (k.2147 w zw. z k.1238-1241), M. B. (3) (k.2147 w zw. z k.1325-1326), J. J. (4) (k.2147 w zw. z k.1555-1558), M. W. (k.2147 w zw. z k.1568-1569).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W ocenie Sądu zgromadzony w sprawie i omówiony wyżej materiał dowodowy pozwalał na uznanie zasadności zarzutu przedstawionego oskarżonemu, przy czym niewielkiej jedynie modyfikacji wymagał opisu czynu przypisanego J. T. (1) oraz jego kwalifikacja prawna (o czym strony zostały uprzedzone stosownie do art.399§1 k.p.k.). .

Przepis art.286§1 k.k. określa odpowiedzialność za przestępstwo oszustwa polegającego na doprowadzeniu innej osoby do niekorzystnego rozporządzenia własnym lub cudzym mieniem za pomocą wprowadzenia jej w błąd albo wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania w celu osiągnięcia korzyści majątkowej.

Wprowadzenie w błąd oznacza zachowanie prowadzące do wywołania (powstania) u danej osoby błędu, a więc fałszywego odzwierciedlenia rzeczywistości w świadomości tej osoby. Kodeks karny nie określa sposobów, przy pomocy których można wprowadzić daną osobę w błąd – należy więc przyjąć, że zachowanie sprawcy w tym zakresie może przybrać dowolną formę, jeżeli tylko finalnie doprowadzi do powstania rozbieżności między świadomością osoby rozporządzającej mieniem a rzeczywistym stanem rzeczy. Celem wprowadzania w błąd jest skłonienie konkretnej osoby do rozporządzenia mieniem w oparciu o uświadomiony i zarazem nieprawdziwy obraz rzeczywistości. Wprowadzenie w błąd musi dotyczyć okoliczności istotnych, a więc takich, które mogłyby mieć wpływ na podjęcie przez pokrzywdzonego decyzji o rozporządzeniu mieniem, w tym zwłaszcza okoliczności powodującej, że dokonane przez niego rozporządzenie mieniem ma dlań charakter niekorzystny. Jednocześnie, między owym wprowadzeniem w błąd, a następującym po nim niekorzystnym rozporządzeniem mieniem musi zachodzić związek przyczynowy. Ponadto, istotnym elementem przestępstwa oszustwa jest dobrowolność rozporządzenia mieniem przez osobę pokrzywdzoną na rzecz sprawcy.

Oszustwo jest przestępstwem kierunkowym, gdyż warunkiem odpowiedzialności jest działanie lub zaniechanie sprawcy w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. Zamiar bezpośredni o szczególnym zabarwieniu związanym z celem działania sprawcy oznacza, że elementy przedmiotowe oszustwa muszą mieścić się w świadomości sprawcy i muszą być objęte jego wolą. Sprawca oszustwa musi więc nie tylko chcieć uzyskać korzyść majątkową, lecz musi także chcieć użyć w tym celu określonego sposobu działania czy zaniechania. W związku z tym, do przestępstwa oszustwa nie dochodzi zarówno wtedy, jeżeli jeden z przedstawionych elementów nie jest objęty świadomością sprawcy, jak i wówczas, jeżeli któregoś z nich sprawca nie chce, lecz tylko się godzi. W przypadku działania sprawcy w zamiarze ewentualnym nie dochodzi więc do popełnienia występku oszustwa przewidzianego w art.286§1 k.k. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 1973 r., sygn. akt III KR 278/73, OSNPG 1974/7 poz. 81 str. 6, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 2003 r., sygn. akt V KK 67/2003, LexPolonica nr 378809, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 kwietnia 2007 r., sygn. akt III KK 362/06, LEX nr 296749).

Zgodnie z art.294§1 k.k. jeżeli przestępstwo z art.286§1 k.k. zostało popełnione w stosunku do mienia znacznej wartości sprawca podlega surowszej odpowiedzialności. Mieniem znacznej wartości jest zaś mienie, którego wartość w czasie popełnienia czynu zabronionego przekracza 200.000 złotych (art.115§5 k.k.).

Przestępstwo z art.297§1 k.k. popełnia z kolei ten, kto w celu uzyskania dla siebie lub kogo innego, (...) od organu lub instytucji dysponujących środkami publicznymi - kredytu, pożyczki pieniężnej, poręczenia, gwarancji, akredytywy, dotacji, subwencji, potwierdzenia przez bank zobowiązania wynikającego z poręczenia lub z gwarancji lub podobnego świadczenia pieniężnego na określony cel gospodarczy, instrumentu płatniczego lub zamówienia publicznego, przedkłada podrobiony, przerobiony, poświadczający nieprawdę albo nierzetelny dokument albo nierzetelne, pisemne oświadczenie dotyczące okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania wymienionego wsparcia finansowego, instrumentu płatniczego lub zamówienia.

W ocenie Sadu na gruncie niniejszej sprawy mamy do czynienia z kumulatywną kwalifikacją prawną (art..11§2 k.k.) oszustwa stypizowanego w art.286§1 k.k. i oszustwa finansowego określonego w art.297§1 k.k.. Zasadne jest zatem przypomnienie, że również i ten drugi występki jest przestępstwem kierunkowym (por.: wyrok SN z dnia 30 sierpnia 2000r., V KKN 267/2000, OSNKW 2000, nr 9-10, poz. 85; postanowienie SN z dnia 25 lutego 2002r., I KZP 1/02, OSNKW 2002, nr 5-6, poz. 35). Dla wyczerpania jego znamion konieczne jest podjęcie przez sprawcę "umyślnych oszukańczych zabiegów" w celu wprowadzenia w błąd podmiotu dysponującego określonym świadczeniem, in concreto dotacją (por. wyrok SN z dnia 5 stycznia 2006r., WA 35/05, Prok. i Pr.-wkl. 2006/6/11). Występek z art.297§1 k.k. musi być popełniony w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, jaką jest uzyskanie wskazanych w tym przepisie świadczeń (instrumentów finansowych). Przy czym z jego dokonaniem mamy do czynienia już w momencie przedłożenia dokumentu lub oświadczenia, bowiem przestępstwo to nie ma charakteru skutkowego.

Przenosząc te uwagi na grunt niniejszej sprawy, należało stwierdzić, że J. T. (1), działając jako uprawniony do reprezentacji spółki wspólnik (...) M., J. T. (1) s.j., posługując się nierzetelnymi dokumentami w postaci pisemnego wniosku o dofinansowanie zawierającego informacje o zamiarze kupna nowej i nowoczesnej linii technologicznej sterowanej w całości komputerowo oraz opinii technicznej Stowarzyszenia (...) opisującej planowaną linię technologiczną jako składającą się z nowoczesnych maszyn wystawianych na (...) zamierzał wprowadzić w błąd pracowników instytucji zarządzającej tj. Urzędu Marszałkowskiego Województwa (...) co do okoliczności mających istotne znaczenie dla podjęcia decyzji w przedmiocie przyznania dotacji Unii Europejskiej - Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach (...) Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013. Zawarte we wniosku informacje, iż zakupowana w ramach projektu o nazwie „(...)” linia produkcyjna będzie w całości składała się z urządzeń fabrycznie nowych i nieużywanych miała istotne znaczenie dla decyzji o przyznaniu dotacji, albowiem zakup urządzeń używanych wykluczony był z dofinansowania – gdyby pracownicy Urzędu Marszałkowskiego Województwa (...) nie byli wprowadzeni w błąd co do tej okoliczności i wiedzieli, że w rzeczywistości nabyte zostaną urządzenia używane (które następnie zostaną poddane remontowi) to wniosek spółki (...) zostałby odrzucony już na pierwszym etapie (formalnym). Przedkładając taką nierzetelną (zawierającą nieprawdziwe informacje) dokumentację w celu uzyskania wsparcia finansowego (dotacji) oskarżony wyczerpał więc znamiona określone w art.297§1 k.k..

Działania oskarżonego J. T. (1) okazały się nadto skuteczne, bowiem swój cel uzyskania dotacji dla spółki (...) osiągnął on. Wprowadzeni w błąd pracownicy Urzędu Marszałkowskiego Województwa (...), będąc przekonani, iż udzielane wsparcie finansowe dotyczy zakupu nieużywanych środków trwałych, podjęli decyzję o przyznaniu dofinansowania. Kluczowym zagadnieniem w kontekście wyczerpania przez oskarżonego znamion przestępstwa z art.286§1 k.k. pozostawało to, czy rozporządzeniem mieniem przez pokrzywdzoną instytucję było dla niej niekorzystne.

Nie tracąc z pola widzenia faktu, że pomimo wprowadzenia w błąd co do tego, na co zostanie przeznaczone uzyskane dofinansowanie oskarżony J. T. (1) uzyskane wsparcie finansowe w kwocie 915.00 złotych zainwestował w przedsiębiorstwo (...) (zakupione zostały maszyny, z których następnie utworzono linię do produkcji drutu ostrzowego, zatrudnione zostały nowe osoby przy produkcji) nie można w ocenie Sądu jednocześnie uznać, że nie doprowadził on pokrzywdzonej instytucji do niekorzystnego rozporządzenia mieniem – jak sugerował obrońca czy oskarżony w swych wyjaśnieniach wskazując, że nie dostrzegają oni w niniejszej sprawie żadnego „pokrzywdzenia”.

Podjęcie decyzji o przyznaniu dofinansowania spółce (...) nastąpiło niewątpliwie pod wpływem błędu – pokrzywdzona instytucja jedynie na skutek wprowadzenia w błąd co do spełnienia warunków, które zostały ustanowione dla przyznania wsparcia finansowego (co warto podkreślić – wsparcia pod tytułem darmym) przyznała i następnie w dniu 16 czerwca 2010r. ostatecznie wypłaciła przyznane środki finansowe. Nie uczyniłaby jednak tego, gdyby pracownicy jej wiedzieli, że reprezentowana przez J. T. (1) spółka nie dochowa warunków przyznania dofinansowania (i co ważne w niniejszej sprawie – nigdy nie miała takiego zamiaru, gdyż od samego początku planowano zakup używanych maszyn i poddanie ich jedynie odpowiedniej renowacji). Rozporządzenie mieniem przez pokrzywdzoną instytucję było więc z jej punktu widzenia niekorzystne.

Okoliczność, iż przyznane środki finansowe zostały zainwestowane w przedsiębiorstwo (...), niezmiernie w ocenie Sądu ważna z punktu widzenia wymiaru kary oraz orzeczenia w przedmiocie złożonego wniosku o naprawienie szkody (o czym będzie mowa w dalszej części uzasadnienia) nie miała natomiast wpływu na byt przestępstwa oszustwa. Ustawowe znamię, stanowiące skutek przestępstwa oszustwa określonego w art.286§1 k.k., wypełnione zostaje wtedy, gdy sprawca, działając w sposób opisany w tym przepisie, doprowadza inną osobę do rozporządzenia mieniem, które jest niekorzystne z punktu widzenia interesów tej osoby lub innej osoby pokrzywdzonej. Powstanie szkody w mieniu nie jest koniecznym warunkiem do przyjęcia, że doszło do tak pojmowanego niekorzystnego rozporządzenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 sierpnia 2000r., sygn. akt V KKN 267/2000, OSNKW 2000/9-10 poz. 85, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2001r., sygn. akt V KKN 96/99, LexPolonica nr 391700). Jak słusznie wskazuje się w doktrynie w użytych przy przestępstwie oszustwa sformułowaniu „doprowadza” ustawodawca ujawnia konieczność istnienia związku przyczynowego pomiędzy podstępem, polegającym na wprowadzeniu w błąd, wyzyskaniu błędu niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania a niekorzystnym rozporządzeniem mieniem. Konieczne jest zatem ustalenie okoliczności mających decydujące znaczenie dla decyzji o zawarciu umowy (przyznania dofinansowania) i czy odnośnie do tych okoliczności jedna ze stron nie wprowadziła drugiej w błąd, przez co ta zawarła umowę. Pojęcie korzyści majątkowej, którą osiąga w ten sposób sprawca, powinno być przy tym rozumiane szeroko i nie wyklucza istnienia tego znamienia fakt, że sprawca zakłada zwrot mienia pokrzywdzonemu, czy też spełnienie swego świadczenia. Niekorzystne rozporządzenie mieniem jest szersze od pojęcia szkody i straty (zob. J. Satko w głosie do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 30 sierpnia 2000r., sygn. akt V KKN 267/2000, LexPolonica 289027). Dla właściwej wykładni znamienia „niekorzystnego rozporządzenia mieniem” istotne znaczenie ma więc to, że droga pochodząca przestępstwa oszustwa kończy się z chwilą dokonania przez pokrzywdzonego rozporządzenia mieniem. Dlatego też korzystność czy też niekorzystność owego rozporządzenia należy oceniać tylko z punktu widzenia okoliczności istniejących w czasie rozporządzania mieniem, a nie tych, które następują później. W konsekwencji zgodzić się trzeba, że uznaniu rozporządzenia za niekorzystne nie stoi na przeszkodzie ani brak realnej szkody majątkowej, ani wypełnienie świadczenia wzajemnego przez sprawcę (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 maja 2010r., sygn. akt II KK 256/09, LEX nr 583778).

Niewątpliwym było w świetle zgromadzonego materiału dowodowego, iż oskarżony przypisanego u przestępstwa dokonał z zamiarem bezpośrednim. Wbrew twierdzeniom obrony możliwe było bowiem ustalenie, iż J. T. (1) doskonale zdawał sobie sprawę z tego, iż jedynie na skutek wprowadzenia w błąd pracowników Urzędu Marszałkowskiego może on uzyskać dotację dla spółki (...). Jak wynika z zeznań świadka C. O. (1) oskarżony w pełni zdawał sobie sprawę, iż dofinansowaniu podlega zakup jedynie nowych środków trwałych, został bowiem poinformowany o tym przez pracownika firmy (...). Zeznania C. O. (1) – w przeciwieństwie do wyjaśnień oskarżonego - w tym zakresie wsparte zostały wynikami przeszukania w spółce (...) (wśród dokumentacji ujawniono egzemplarz regulaminu konkursu). Na świadomość J. T. (1) co do tej ważkiej dla kwestii przyznania dofinansowania okoliczności wskazuje również treść pisma podpisanego przez samego J. T. (1), a kierowanego do Urzędu Marszałkowskiego (pisma z dnia 17 grudnia 2009r.), w którym motywował on przedłużenie okresu realizacji projektu oczekiwaniem na pojawienie się w sprzedaży z początkiem roku 2010 nowych modeli maszyn.

W konsekwencji powyższego Sąd uznał, iż zachowanie oskarżonego wyczerpało znamiona określone zarówno w art.297§1 k.k., jak i w art.286§1 k.k. (dodatkowo - z uwagi na wartość mienia, którym niekorzystnie rozporządzono czyli kwotą 915.000 złotych – w zw. z art.294§1 k.k.).

Z uwagi na fakt, iż na przestępcze zachowanie oskarżonego J. T. (1) złożyło się szereg podejmowanych czynności (od dnia złożenia pierwszego wniosku tj. 25 lipca 2008r., składanie kolejnych dokumentów w uzupełnieniu pierwotnie złożonego wniosku, aż do ostatecznego pobrania wypłaconego wsparcia finansowego – ostatnia jego transza została wypłacona w dniu 16 czerwca 2010r.) zasadne było zdaniem Sądu przyjęcie, iż oskarżony działał w warunkach czynu ciągłego określonego w art.12 k.k.. Poszczególne działania oskarżonego były bowiem podejmowane w krótkich odstępach czasu, a nadto w wykonaniu z góry powziętego zamiaru tj. w celu bezprawnego (oszukańczego) osiągnięcia korzyści majątkowej - uzyskania dotacji Unii Europejskiej - Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach (...) Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013.

Oczywiście ustalenie zamiaru bezpośredniego jako znamienia strony podmiotowej przestępstwa przypisanego oskarżonemu nie przesądziło jeszcze o jego winie, a dopiero ją warunkowało (vide: J. Zientek, Karygodność i wina jako przesłanki odpowiedzialności, Prokuratura i Prawo 1998/6). W niniejszej jednak sprawie została spełniona także druga z pozytywnych przesłanek przypisania winy oskarżonemu tj. ukończenie przez niego odpowiedniego wieku, a nie zachodziła żadna z negatywnych przesłanek przypisania winy (okoliczności wyłączających winę).

Rozważając przez pryzmat dyrektyw z art.53§1 i §2 k.k. oraz art.115§2 k.k. **kwestię wymiaru kary** za przypisane oskarżonemu przestępstwo, Sąd jako okoliczności obciążające uwzględnił:

- fakt, iż czyn oskarżonego wyczerpał znamiona określone w kilku przepisach ustawy karnej; wprawdzie koncepcja kumulatywnego zbiegu przepisów ustawy zakłada, że karę wymierza się na podstawie jednego najsurowszego przepisu, jednakże wyczerpanie przez każdy czyn także znamion określonych w innym przepisie, powinna stanowić okoliczność obciążającą przy wymiarze kary,
- działanie czynem o charakterze ciągłym w rozumieniu art.12 k.k.

Jako okoliczności łagodzące Sąd uwzględnił natomiast:

- dotychczasową niekaralność oskarżonego,
- fakt, że oskarżony środki pieniężne uzyskane w ramach dotacji przeznaczył na cele związane z zakupem maszyn, które następnie pozwoliły na stworzenie linii do produkcji drutu ostrzowego (który to drut był niewątpliwie produktem innowacyjnym); okoliczność ta wymaga szczególnego podkreślenia, albowiem wskazuje, iż środki uzyskane przez oskarżonego zostały zainwestowane w przedsiębiorstwo, które ciągle (do dnia wyrokowania) doskonale prosperuje na rynku.

Wobec stwierdzonego bilansu okoliczności łagodzących i obciążających, w ocenie Sądu karą współmierną do społecznej szkodliwości popełnionego przez J. T. (1) przestępstwa i uwzględniającą we właściwym stopniu cele kary będzie kara 1 roku pozbawienia wolności oraz grzywna w liczbie 200 stawek dziennych po 500 złotych (pkt.1 części rozstrzygającej wyroku).

Przy orzekaniu kary Sąd wziął pod uwagę każdą z dyrektyw opisanych w art.53 k.k., a mianowicie dyrektywy społecznej szkodliwości czynu i stopnia winy, a także dyrektywy prewencji generalnej (kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa) i prewencji indywidualnej pojmowanej jako cele zapobiegawcze i wychowawcze kary w stosunku do oskarżonego.

Mimo, iż kara pozbawienia wolności równa jest dolnej granicy ustawowego zagrożenia (vide: art.294§1 k.k.) będzie ona zdaniem Sądu wystarczająca dla realizacji celów prewencji indywidualnej, a jednocześnie w zakresie prewencji generalnej – będąc jasnym, czytelnym sygnałem dla społeczeństwa, że zachowanie analogiczne do tego, którego dopuścił się oskarżony, spotka się ze zdecydowaną reakcją wymiaru sprawiedliwości. W odniesieniu do kary grzywny jej orzeczenie wzmocni w ocenie Sądu wychowawcze działanie orzeczonej kary i sprawi, że będą one stanowiły dla oskarżonego realną dolegliwość. Wysokość kary grzywny została przy tym dostosowana do możliwości płatniczych i zarobkowych oskarżonego. Mając na uwadze stwierdzone dochody uzyskiwane przez J. T. (1), grzywnę w takiej

wysokości będzie on zdaniem Sądu w stanie uiszczyć, a jeśli nie będzie chciał tego uczynić, to wobec ujawnionego majątku (w tym takiego, na którym aktualnie pozostaje zabezpieczenie majątkowe) – egzekucja grzywny z pewnością nie okaże się bezskuteczna.

Mając na uwadze dotychczasowy sposób życia oskarżonego Sąd uznał, iż przy wymiarze kary J. T. (1) należy dać prymat dyrektywie prewencji indywidualnej w jej aspekcie wychowawczym. W szczególności zaś możliwe stało się skonstruowanie wobec oskarżonego pozytywnej prognozy kryminologicznej - iż pomimo niewykonania wymierzonej kary pozbawienia wolności (co oczywiście zależy wyłącznie od poprawnego funkcjonowania oskarżonego w społeczeństwie w przyszłości) będzie on przestrzegać porządku prawnego i nie powróci już na drogę przestępstwa. Dlatego też Sąd skorzystał z dobrodziejstwa przewidzianego w art.69 k. k. i warunkowo zawiesił wykonanie wymierzonej oskarżonemu kary pozbawienia wolności, ustalając zarazem roczny okres próby. Okres taki, mimo że minimalny przewidziany przez ustawę powinien zdaniem Sądu pozwolić na ostateczną weryfikację, czy prognoza kryminologiczna wobec J. T. (1) okazała się trafna.

W tym miejscu nadmienić należy, iż dokonując oceny względności kodeksu karnego w rozumieniu art.4§1 k.k. Sąd nie podzielił wniosku prokuratora o konieczności zastosowania przepisów kodeksu karnego w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015r.. W przypadku zastosowania tych przepisów okres próby w przypadku warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności musiałby zostać ustalony na co najmniej 2 lata, zaś w przypadku oskarżonego J. T. (1) to właśnie możliwość jak najszybszego zatarcia skazania (w przypadku pozytywnego upływu okresu próby) jest przesłanką, która nie pozwala uznać przepisów kodeksu karnego obowiązujących przed dniem 1 lipca 2015r. za względniejsze dla oskarżonego.

Reasumując - wysokość wymierzonych kar pozbawienia wolności oraz grzywny jest w ocenie Sądu adekwatna do stopnia winy i społecznej szkodliwości czynu J. T. (1) oraz należycie realizuje dyrektywy indywidualno- i ogólnoprewencyjne. Całokształt dolegliwości wynikającej z treści wyroku będzie w ocenie Sądu wystarczający dla zapewnienia skrupulatnego przestrzegania przez oskarżonego w przyszłości zasad porządku prawnego.

Odnosnie złożonego wniosku o orzeczenie obowiązku naprawienia szkody w trybie art.46§1 k.k. Sąd uznał, że wniosek ten nie jest uzasadniony. W ocenie Sądu rozstrzygnięcie takie nie pozostaje w sprzeczności z przypisaniem oskarżonemu przestępstwa wypełniającemu znamiona określone m.in. w art.286§1 k.k.. Pojęcie niekorzystnego rozporządzenia mieniem przez pokrzywdzonego (do czego w niniejszej sprawie doszło) nie jest bowiem równoznaczne z tym, iż po stronie Samorządu Województwa (...) powstała szkoda i to w wysokości wskazywanej przez prokuratora wnioskującego o orzeczenia obowiązku jej naprawienia (915.000 złotych). Prokurator wnioskując o to w sposób nieuzasadniony pomija bowiem fakt, iż środki uzyskane w ramach dotacji nie zostały wydatkowane w sposób nieustalony, lecz zostały zainwestowane w (...) spółkę jawną – zakupione zostały specjalistyczne urządzenia, z których po modyfikacji i poddaniu odpowiedniej renowacji została utworzona linia do produkcji drutu ostrzowego. Okoliczności te czyniły zdaniem Sądu nieuzasadnionym wniosek o orzeczenie obowiązku naprawienia szkody, w konsekwencji czego rozstrzygnięcie takie nie znalazło się w uzasadnianym wyroku.

O kosztach sądowych Sąd orzekł w myśl zasady wynikającej z art.627 k.p.k., zgodnie z którą to oskarżony – a nie Skarb Państwa – powinien ponieść te koszty, skoro to jego zawinione zachowanie było przyczyną ich powstania.

SSO Tomasz Borowczak

ZARZĄDZENIE

1. odnotować w kontrolce uzasadnień
2. odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć:
  - adw. B. G. i adw. D. G. jako obrońcom oskarżonego

- prokuratorowi
- r. pr. A. F. jako pełnomocnikowi oskarżyciela posiłkowego – Urzędu Marszałkowskiego Województwa (...)

3. akta przedłożyć za 14 dni od doręczenia lub z apelacją.

Poznań, 25 sierpnia 2017r.

SSO Tomasz Borowczak